



### อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้แยกอภิปรายตามผลการทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 "ความเชื่อด้านสุขภาพฯ มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับการตรวจเต้านมด้วยตนเอง"

จากตารางที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าความเชื่อด้านสุขภาพฯ ภายหลังการทดลองทันทีที่มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับการตรวจเต้านมด้วยตนเองภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญ ( $r = .30, p < .01$ ) และความเชื่อด้านสุขภาพฯ ภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับการตรวจเต้านมด้วยตนเองภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ อย่างไม่มีนัยสำคัญ ( $r = .18, p = .055$ ) ซึ่งส่วนต้นเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 โดยนิสิตหญิงที่มีความเชื่อด้านสุขภาพฯ สูง จะมีการตรวจเต้านมด้วยตนเองมาก ส่วนนิสิตหญิงที่มีความเชื่อด้านสุขภาพฯ ต่ำ จะมีการตรวจเต้านมด้วยตนเองน้อย สอดคล้องกับการศึกษาของฮาลาล (Hallal, 1982) ที่พบว่ากลุ่มผู้หญิงที่ปฏิบัติการตรวจเต้านมด้วยตนเองมีความเชื่อด้านสุขภาพสัมพันธ์กันในระดับสูง

สมมติฐานที่ 2.1 "คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ถึงความเป็นไปได้ของการเกิดโรคมะเร็งเต้านมภายหลังการทดลองทันทีของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2 เงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุม"

สมมติฐานที่ 3.1 "คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ถึงความเป็นไปได้ของการเกิดโรคมะเร็งเต้านมภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2 เงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุม"

ผลการวิจัยจากตารางที่ 5 และ 10 การรับรู้ถึงความเป็นไปได้ของการเกิดโรคมะเร็งเต้านมภายหลังการทดลองทันที และภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 ไม่แตกต่างจากเงื่อนไขการทดลองที่ 2, 3 และเงื่อนไขควบคุม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2.1 และ 3.1 ผลที่ได้คล้ายกับการศึกษาของมีเยอโรวิทซ์และไชเคน (Meyerowitz and Chaiken, 1987) ที่พบว่ากลุ่มที่ได้รับคู่มือการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ร่วมกับการเสนอผลด้านลบของการไม่ปฏิบัติการตรวจเต้านมด้วยตนเองทุกเดือนกับอีก 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ได้รับคู่มือการตรวจเต้านมด้วยตนเองร่วมกับการเสนอผลด้านบวกของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง กลุ่มที่ได้รับคู่มือเกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และกลุ่มควบคุมซึ่งไม่ได้รับคู่มือ มีการรับรู้ถึงความเป็นไปได้ของการเกิดโรคมะเร็งเต้านม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 2.2 "คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ถึงความร้ายแรงของโรคมะเร็งเต้านม ภายหลังการทดลองทันทีของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2 เงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุม" ผลจากตารางที่ 6 พบว่าการรับรู้ถึงความร้ายแรงของโรคมะเร็งเต้านม ภายหลังการทดลองทันทีของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุมอย่างมีนัยสำคัญซึ่งส่วนนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2.2 ส่วนเงื่อนไขการทดลองที่ 1 กับเงื่อนไขการทดลองที่ 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 3.2 "คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ถึงความร้ายแรงของโรคมะเร็งเต้านม ภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2 เงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุม" ผลจากตารางที่ 11 เงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีการรับรู้ถึงความร้ายแรงของโรคมะเร็งเต้านม ภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ไม่แตกต่างจากเงื่อนไขการทดลองที่ 2, 3 และเงื่อนไขควบคุมซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 3.2

สมมติฐานที่ 2.3 "คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ถึงประโยชน์ของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ภายหลังการทดลองทันทีของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2 เงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุม" ผลจากตารางที่ 7 การรับรู้ถึงประโยชน์ของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ภายหลังการทดลองทันทีของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขควบคุม ซึ่งส่วนนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2.3 แต่เงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2, 3 อย่างไม่มีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 3.3 "คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ถึงประโยชน์ของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2 เงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุม" ผลจากตารางที่ 12 พบว่า ภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ เงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีการรับรู้ถึงประโยชน์ของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง สูงกว่าเงื่อนไขควบคุม ซึ่งส่วนนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 3.3 ส่วนเงื่อนไขการทดลองที่ 1 กับเงื่อนไขการทดลองที่ 2, 3 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 2.4 "คะแนนเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเองและโรคมะเร็งเต้านม ภายหลังจากทดลองทันทีของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2 เงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุม"

สมมติฐานที่ 3.4 "คะแนนเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเองและโรคมะเร็งเต้านม ภายหลังจากทดลอง 4 สัปดาห์ ของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2 เงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุม"

ผลที่ได้จากตารางที่ 8 และ 13 พบว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีคะแนนความรู้สูงกว่าเงื่อนไขควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งส่วนนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2.4 และ 3.4 แต่เงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2 และ 3 อย่างไม่มีนัยสำคัญ เป็นผลจากเงื่อนไขการทดลองที่ 1 ได้รับการเสนอความน่ากลัวของโรคมะเร็งเต้านม ทำให้เกิดความตระหนักและสนใจที่จะรับทั้งความรู้ เป็นผลให้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเงื่อนไขควบคุมอย่างเด่นชัด

สมมติฐานที่ 2.5 "คะแนนเฉลี่ยของความตั้งใจที่จะตรวจเต้านมด้วยตนเองภายหลังจากทดลองทันทีของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2 เงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุม"

สมมติฐานที่ 3.5 "คะแนนเฉลี่ยของความตั้งใจที่จะตรวจเต้านมด้วยตนเองภายหลังจากทดลอง 4 สัปดาห์ ของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2 เงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุม"

จากตารางที่ 9 และ 14 ผลการวิจัยพบว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีความตั้งใจที่จะตรวจเต้านมด้วยตนเองสูงกว่าเงื่อนไขควบคุมอย่างมีนัยสำคัญซึ่งส่วนนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2.5 และ 3.5 แต่เงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีคะแนนสูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2,3 อย่างไม่มีนัยสำคัญทั้งภายหลังจากทดลองทันทีและภายหลังจากทดลอง 4 สัปดาห์ ซึ่งใกล้เคียงกับผลการวิจัยของอีแวนส์ และคณะ (Evans and others, 1970) ที่พบว่าความตั้งใจที่จะปฏิบัติพฤติกรรมการแปรงฟันของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการเสนอความกลัวสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการเสนอผลของการแปรงฟันทางด้านบวกและกลุ่มที่ได้รับคำแนะนำอย่างละเอียด โดยการเสนอความน่ากลัวทำให้ความตั้งใจที่จะปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น แต่ทุกกลุ่มความตั้งใจที่จะปฏิบัติจะลดลงตามเวลาที่ผ่านมา

สมมติฐานที่ 3.6 "คะแนนเฉลี่ยของการตรวจเต้านมด้วยตนเองภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ของเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2 เงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุม" ผลของการวิจัยในตารางที่ 15 พบว่าภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ การตรวจเต้านมด้วยตนเองในเงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 3.6 แต่เงื่อนไขการทดลองที่ 1 สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2, 3 อย่างไม่มีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 4 "คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ถึงอุปสรรคของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ในเงื่อนไขการทดลองที่ 1 ต่ำกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 2 เงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุม ภายหลังการทดลองทันทีและภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์" ผลจากตารางที่ 16 และ 17 พบว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

เมื่อพิจารณาถึงความเชื่อด้านสุขภาพฯ จากตารางที่ 18 และ 19 ผลที่ได้ พบว่า ภายหลังการทดลองทันที และภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ เงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีความเชื่อด้านสุขภาพฯ สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปโดยรวมจากภาพที่ 5 ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่าภายหลังการทดลองทันที เงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีการรับรู้ถึงประโยชน์ของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ความรู้ๆ และความตั้งใจที่จะปฏิบัติสูงกว่าเงื่อนไขควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ และเงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีการรับรู้ถึงความร้ายแรงของโรคมะเร็งเต้านม ความเชื่อด้านสุขภาพฯ สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

ภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ เงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีการรับรู้ถึงประโยชน์ของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ความรู้ๆ ความตั้งใจที่จะปฏิบัติและการตรวจเต้านมด้วยตนเองสูงกว่าเงื่อนไขควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ และเงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีความเชื่อด้านสุขภาพฯ สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 3 และเงื่อนไขควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการวิจัย ตลอดการทดลอง ทั้งภายหลังการทดลองทันทีและภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ เงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีการรับรู้ถึงประโยชน์ของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ความรู้ๆ และความตั้งใจที่จะปฏิบัติสูงกว่าเงื่อนไขควบคุมอย่างเด่นชัด และเงื่อนไขการทดลองที่ 1 มี

ความเชื่อด้านสุขภาพฯ สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 3 และ เงื่อนไขควบคุมอย่างเด่นชัดด้วย ซึ่งผลที่ได้พอสรุปได้ว่า การเสนอความน่ากลัว ทำให้โน้มน้าวถึงตระหนัก และรับรู้ทางสติปัญญาถึงอันตรายของโรคมะเร็งเต้านม มีผลต่อการตัดสินใจเลือกกระทำ เกิดการคาดหวังหรือรับรู้ถึงประโยชน์ที่จะได้รับ เมื่อมีการให้คำแนะนำจะเกิดการยอมรับ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ความตั้งใจที่จะปฏิบัติในทางที่ดีขึ้น แต่การศึกษาครั้งนี้ เงื่อนไขการทดลองที่ 1 ไม่แตกต่างกับเงื่อนไขการทดลองที่ 2 ในทุกตัวแปร แต่เมื่อเปรียบเทียบกับเงื่อนไขควบคุมเงื่อนไขการทดลองที่ 1 แตกต่างกับเงื่อนไขควบคุมได้อย่างเด่นชัด

สรุปการทดลอง ผลที่ได้ชัดเจนภายหลังการทดลองทันที คือ

1. เงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีการรับรู้ถึงความร้ายแรงของโรคมะเร็งเต้านม สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 3 และ เงื่อนไขควบคุม
2. เงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีความเชื่อด้านสุขภาพฯ สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 3 และ เงื่อนไขควบคุม

และภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ผลที่ได้ชัดเจนคือ เงื่อนไขการทดลองที่ 1 มีความเชื่อด้านสุขภาพฯ สูงกว่าเงื่อนไขการทดลองที่ 3 และ เงื่อนไขควบคุม